

Narodowy Fundusz
Ochrony Środowiska
i Gospodarki Wodnej

Załącznik 5

LIFE Capacity Building in Poland LIFE14 CAP/PL/000011 - LIFE_NFEP_PL

AFTER LIFE PLAN

I Wstęp

Od 5 września 2008 r., na mocy dwóch porozumień z Ministrem Środowiska, NFOŚiGW pełni rolę Krajowego Punktu Kontaktowego LIFE oraz instytucji współfinansującej projekty LIFE. Planuje się podpisanie kolejnego porozumienia, tym razem z Ministrem Klimatu, który od 2019 r. nadzoruje pracę NFOŚiGW. Nowe porozumienie będzie obejmować kolejną perspektywę finansową 2021 - 2027. Porozumienie to będzie dokumentem, na podstawie którego NFOŚiGW planuje swoje dalsze zaangażowanie we wdrażanie LIFE w Polsce.

Ponadto widząc potrzebę wsparcia Programu LIFE, wyrażoną także przez Ministerstwo Klimatu, które w piśmie do NFOŚiGW z dnia 16.01.2020 r. zwróciło się z prośbą o nadanie wysokiego priorytetu kwestiom związanym zarówno z bieżącą realizacją LIFE, jak również przygotowaniem kolejnej perspektywy finansowej, NFOŚiGW planuje kontynuować działania zmierzające do intensywnego wykorzystania środków LIFE na rzecz projektów służących poprawie środowiska, w tym przyrody i klimatu.

Doceniając korzyści zaoferowanego przez KE dofinansowania NFOŚiGW jest zainteresowany skorzystaniem z podobnego instrumentu finansowego w następnej perspektywie finansowej.

II Streszczenie projektu

Projekt budowania potencjału LIFE (LIFE14CAP/PL/000011 - LIFE_NFEP_PL) został zrealizowany w planowanym okresie: 01.01.2016 – 31.12.2019 r. Projekt realizował 20 zadań, z których większość została zrealizowana w całości w trakcie realizacji projektu.

W projekt zaangażowanych było 13 osób na łącznie blisko 5,5 etatach, z czego 2, etaty były finansowane ze środków KE.

Projekt osiągnął w terminie większość zaplanowanych wskaźników. Konsultacje wniosków prowadzono co roku dla średnio 44 wniosków, a więc jest wynikiem zbliżonym do zakładanego celu 50 wniosków rocznie. Osiągnięto liczbę uczestników szkoleń średnio 871, co przewyższyło cel 630 osób. Liczba wniosków złożonych w poszczególnych naborach została osiągnięta we wszystkich czterech latach i przewyższa przyjęty target 40 złożonych, a w naborze 2019 nawet dwukrotnie. Liczba wniosków zaakceptowanych przez KE została osiągnięta dla sumy projektów złożonych przez podmioty z Polski i podmioty międzynarodowe, ale biorąc pod uwagę jedynie polskie wnioski, to wskaźnik ten osiągnięto tylko dla naboru 2017 (dla 2019 brak danych - trwa ocena wniosków). Wskaźnik określający proporcję wniosków międzynarodowych został osiągnięty.

Niezadawalające było wykorzystanie środków KE w porównaniu z poprzednią perspektywą finansową kiedy to w naborach 2008-2013 Polska wykorzystywała ok. 92% alokacji krajowej. Wskaźnik wykorzystania alokacji krajowej w Podprogramie Środowisko, przy zakładanym w projekcie poziomie 95,9%, został osiągnięty na poziomie 36% (według informacji KE). Szczegółowa analiza przyczyn niezadawalającego wykorzystania środków została przedstawiona w Załączniku H do Raportu Końcowego.

Planowane działania naprawcze w tym zakresie przedstawione zostały w punkcie VI AFTER LIFE PLAN: Działania naprawcze po ustaniu projektu.

Budżet przedsięwzięcia wskazany w umowie wynosił 827 207,00 €, a koszty kwalifikowalne 592 933,00 €. Całkowite koszty rzeczywiste na zakończenie realizacji projektu wyniosły 762 959,05 € i były niższe od zaplanowanych o 64 247,95 €. Wykorzystanie budżetu na poziomie kosztów kwalifikowalnych było niższe o 128 5844,47 €. Dysproporcję tę spowodowało zwiększone zaangażowanie NFOŚiGW o 64 3336,52 € na poziomie zdefiniowanych kosztów osobowych *pracowników stałych* zespołu KPK zaangażowanych w projekt. Fundusz sfinansował też szereg dodatkowych działań, które nie były wskazane w umowie, a miały - podobnie jak zwiększenie zaangażowania pracowników - pomóc w realizacji przedsięwzięcia. Ta pula kosztów dodatkowych wyniosła ponad 33 tys. € i objęła współfinansowanie Dnia Informacyjnego oraz wyjazdów pracowników stałych KPK na spotkania organizowane przez KE/EASME czy konferencje i promocję Programu LIFE na terenie kraju.

Po zakończeniu realizacji projektu Capacity Building planowana jest kontynuacja poniższych działań, co zapewni trwałość i utrzymanie rezultatów projektu.

Opisane poniżej działania będą realizowane przez pracowników Wydziału LIFE, która to komórka pełni rolę Krajowego Punktu Kontaktowego LIFE oraz podmiotu współfinansującego projekty LIFE. Przewiduje się, że Wydział LIFE będzie liczył na koniec 2020 roku 8 osób, a jego stan osobowy będzie uzupełniany w miarę zwiększania się obciążeń wynikających z zawierania kolejnych umów o współfinansowanie.

Działania wymagające środków na zlecenia zewnętrzne, będą finansowane ze środków biura NFOŚiGW. W bieżącym roku Wydział LIFE w Planie kosztów biura ma zagwarantowaną kwotę 401 tys. zł.

NFOŚiGW będzie zainteresowany poszerzeniem swoich działań w przypadku pojawienia się możliwości pozyskania środków zewnętrznych na ten cel.

III Działania wdrażające (A1-A5)

- (A1) Komputery zakupione w ramach projektu, po jego zakończeniu, będą użytkowane przez pracowników NFOŚiGW dla potrzeb kontynuacji działań KPK LIFE do czasu ich technicznego zużycia.
- (A2) Budowanie współpracy z podmiotami zagranicznymi - planowany jest, w miarę możliwości, udział pracowników KPK LIFE w Green Week, Info Days, i obowiązkowo w szkoleniach organizowanych dla KPK w Brukseli. W przypadku pojawienia się dodatkowych środków zewnętrznych planuje się kontynuację spotkań z przedstawicielami KPK innych państw europejskich udział w ich Dniach Informacyjnych, organizowanych warsztatach oraz spotkaniach, które będą miały na celu zacieśnianie rozpoczętej współpracy, wyszukiwanie potencjalnych partnerów do projektów. W przypadku pojawienia się realnych możliwości stworzenia sieci KPK, planowane jest również aktywne włączenie się w jej pracę.
- (A3) Szkolenia językowe dla pracowników KPK – Szkolenia językowe znajdują się w bieżącej ofercie NFOŚiGW dla swoich pracowników. Zainteresowane osoby będą mogły w nich uczestniczyć.
- (A4) Szkolenia merytoryczne dla pracowników KPK – planowana jest kontynuacja szkoleń merytorycznych dla zespołu celem dalszego wzmocnienia kompetencji pracowników. Szkolenia, które stanowią bieżącą ofertę NFOŚiGW mającą na celu rozwój kwalifikacji pracowników, będą dotyczyły zagadnień związanych z przekazywaniem informacji, wystąpieniach publicznych, komunikacji zewnętrznej i wewnętrznej oraz innych, które zostaną zidentyfikowane jako przydatne do osiągnięcia celów KPK LIFE.
- (A5) Konsultacje wniosków LIFE (telefoniczne, mailowe i bezpośrednie) – pozostaną kluczowym działaniem realizowanym przez zespół KPK LIFE. W ramach planowanego LIFE INCUBATOR osoby z największym doświadczeniem będą konsultować fiszki projektowe i wnioski do LIFE.

IV Działania monitoringowe (B1/B2)

- (B1) Planuje się monitorowanie liczby i jakości wniosków składanych przez polskie podmioty do KE. Będzie to realizowane w ramach przygotowywania corocznych sprawozdań do Ministerstwa Klimatu dotyczących postępów NFOŚiGW w zakresie pozyskiwania środków LIFE.
- (B2) Planuje się analizę efektów prowadzonych działań promocyjnych i komunikacyjnych. Prowadzony będzie monitoring mediów takich jak prasa, pisma branżowe, radio, TV, portale, w zakresie informacji o Programie LIFE. W cyklu miesięcznym pozyskiwane będą informacje o publikacjach dotyczących Programu LIFE.

V Działania komunikacyjne i upowszechniające (C1/C2/C3/C4/C7/C8/C9/C10)

- (C1) Upowszechnianie informacji na temat Programu LIFE z wykorzystaniem tłumaczeń dokumentów KE/ Opracowanie broszur informacyjnych – w okresie objętym „After-LIFE Plan” nadal wspierani będą potencjalni wnioskodawcy LIFE poprzez dostęp do tłumaczeń materiałów na temat Programu. Planowane jest przetłumaczenie na język polski kluczowych dla wnioskodawców Wytycznych dla Wnioskodawców ze wszystkich obszarów tematycznych oraz Zasad oceny wniosków. Materiały informacyjne będą nadal bezpłatnie udostępniane zainteresowanym osobom poprzez polską stronę LIFE. Zapewni to także stałą promocję dobrych praktyk.
- (C2) Dzień Informacyjny LIFE – działanie to, organizowane od 2008 r., jest najważniejszym wydarzeniem medialnym i informacyjnym Programu LIFE w Polsce w ciągu całego roku. Będzie stanowiło trwały i oczekiwany element informowania o Programie LIFE. Będzie realizowane po zakończeniu projektu i finansowane w ramach budżetu własnego NFOŚiGW, jako integralna część działań Krajowego Punktu Kontaktowego po realizacji projektu. Ze względu na niewielkie sukcesy LIFE w ostatnich naborach planuje się kontynuację DI LIFE w zakresie sprzed projektu z możliwością rozszerzenia po pozyskaniu nowych projektów LIFE.
- (C3) Wymiana informacji z podmiotami zewnętrznymi oraz udział w konferencjach – działanie będzie kontynuowane, a jego celem będzie promowanie Programu LIFE i pozyskiwanie potencjalnych wnioskodawców poprzez udział w konferencjach/sympozjach/spotkaniach, a także wymiana informacji o ofercie programowej z punktami kontaktowymi innych programów, co pozwoli na wykorzystywanie synergii między instrumentami finansowymi, w tym między LIFE a Horyzontem 2020. Planowane jest również kontynuacja działań koordynowanych przez Ministerstwo Rozwoju odnośnie rozpowszechniania informacji o Programach UE.
- (C4) Strona internetowa Programu LIFE / listy mailingowe (newsletter) – NFOŚiGW nadal będzie docierać do szerokiego grona potencjalnych wnioskodawców, jak również regularnie przekazywać im stale aktualizowane materiały. Podstawową rolą kontynuowanego podczas After LIFE zadania jest dostarczenie zainteresowanym pełnych i rzetelnych informacji na temat zagadnień związanych z LIFE.
- (C6) Wykorzystanie i uaktualnianie stworzonych narzędzi informacyjnych (spot promocyjny, roll-upy, zestaw prezentacji) – stworzone w ramach projektu narzędzia informacyjne będą wykorzystywane podczas szkoleń, Dni Informacyjnych LIFE, konferencji, spotkań

z podmiotami. Prezentacje będą uaktualniane przez członków zespołu uwzględniając zmiany w programie. Działanie to będzie wsparciem działań promocyjnych. W kolejnej perspektywie finansowej planujemy wyprodukowanie uaktualnionych roll-upów.

- (C7) Materiały konferencyjne i promocyjne – Organizacja Dni Informacyjnych LIFE, szkoleń dla wnioskodawców oraz udział w konferencjach (ze stoiskami) wiąże się z zapewnieniem podstawowych materiałów uczestnikom. Planuje się zatem, po zakończeniu realizacji projektu, przygotowanie materiałów konferencyjnych.
- (C8) Artykuły sponsorowane – biorąc pod uwagę niewielkie przełożenie artykułów sponsorowanych na liczbę wniosków złożonych i zaakceptowanych przez KE NFOŚiGW nie planuje systematycznej publikacji artykułów sponsorowanych. Przewiduje się możliwość incydentalnej publikacji artykułów np.: tuż po ogłoszeniu naboru w danym roku oraz wykorzystanie możliwości publikacji z wykorzystaniem sieci współpracy KPK programów unijnych koordynowanych przez Ministerstwo Rozwoju.
- (C9) Planuje się kontynuację współpracy z Ministerstwem Inwestycji i Rozwoju z zakresie działań informacyjnych i promocyjnych. Webcasty wyprodukowane w II kwartale 2019, w których wystąpili pracownicy KPK LIFE były wykorzystywane w szkoleniach pracowników administracji rządowej i samorządowej w tym na potrzeby Sieci Punktów Informacyjnych Funduszy Europejskich. Będą one dalej wykorzystywane do informowania i promocji programu LIFE, rozsyłane do różnych instytucji i na stałe są dostępne na stronach o projektach unijnych. Ponadto wspólnie z MliR przygotowano materiał do spotów/programów telewizyjnych, audycji radiowych i szkoleń dla MliR oraz pracowników punktów kontaktowych dla programów regionalnych urzędów marszałkowskich.
- (C10) Szkolenia dotyczące Programu LIFE (w tym dedykowane dla poszczególnych obszarów LIFE) – działanie to będzie stanowić jedną z kluczowych aktywności po ustaniu projektu. Pozwala ono na bezpośredni, ukierunkowany przekaz informacji dotyczących Programu LIFE, umożliwia dyskusję na temat istotnych trudnych lub niejasnych zagadnień oraz daje szansę na bieżące zadawanie pytań przez uczestników szkoleń. Jednocześnie rozważane są nowe formy prowadzenia szkoleń – w szczególności prowadzone online, co może rozszerzyć dostęp do informacji o możliwościach finansowania przedsięwzięć z Programu LIFE, przy jednoczesnym obniżeniu śladu węglowego takich działań.

VI Działania naprawcze

Ponadto widząc potrzebę wsparcia Programu LIFE dodatkowo planuje się:

- a) **Istotną przebudowę i wzmocnienie zespołu wdrażającego LIFE w NFOŚiGW.** Od 14.01.2020 r. powierzono kierowanie wydziałem osobie, która była odpowiedzialna za wdrażanie Instrumentu Finansowego LIFE+ w latach 2008 – 2014, a także na początku obecnej perspektywy finansowej. Zespół został także zasilony przez posiadającego wieloletni staż pracy w NFOŚiGW eksperta z zakresie ochrony przyrody. Ponadto rozpisany został nabór wewnętrzny i już wkrótce Wydział LIFE zostanie wzmocniony przez trzech specjalistów w obszarze środowisko i klimat.
- b) **Stworzenie zespołu kompetentnych pracowników z których każdy będzie miał wykształcenie i doświadczenie pozwalające mu na udział w konsultowaniu wniosków.** W chwili obecnej KPK LIFE ma trzech pracowników (wraz z kierownikiem Wydziału), którzy mogą efektywnie wspierać wnioskodawców w przygotowaniu projektów przyrodniczych. Gorzej przedstawia się obszar środowiskowy, gdzie wymagane jest wsparcie zespołu pracownikami posiadającymi wykształcenie inżynierskie. W związku z tym rozstrzygnięty został nabór wewnętrzny na pracowników mających wykształcenie i doświadczenie w obszarze środowiska i ochrony klimatu. Już wkrótce Zespół zasilą dwie osoby z doświadczeniem w tym obszarze. Planowane jest zatrudnienie z poza NFOŚiGW kolejnej osoby z zakresu ochrony klimatu. Odnosząc się do pytania o liczbę pracowników, przy obecnym obciążeniu komórki umowami o współfinansowanie i działaniami związanymi z Krajowym Punktem Kontaktowym, planuje się, aby zaangażowanie w konsultowanie wniosków oraz kontynuowanie działań projektowych kształtowało się na poziomie 2,5 etatu i rozłożone zostało na 6 pracowników. Całkowita liczba pracowników Wydziału LIFE będzie uzależniona od liczby wniosków, które uzyskają dofinansowanie, w tym bardziej absorbujących projektów zintegrowanych. Struktura merytorycznie zostanie dostosowana również do kształtu Programu LIFE w nowej perspektywie finansowej. W chwili obecnej Wydział LIFE ma przewidzianych 8 etatów na działania KPK LIFE oraz współfinansowanie projektów.
- c) **Uproszczenia procesu współfinansowania projektów LIFE** W dniu 24.03.2020 r Zarząd NFOŚiGW podjął Uchwałę w sprawie uproszczeń proceduralnych w zakresie współfinansowania projektów LIFE. Zaakceptowane zmiany Programu Priorytetowego „Współfinansowanie Programu LIFE” mają na celu uatrakcyjnienie oferty dofinansowania. Wśród wprowadzonych rozwiązań jest m.in. zwiększenie i ujednoczenie intensywności dofinansowania dla wszystkich obszarów priorytetowych, usprawnienie i

skrócenie procesu oceny wniosków, odejście od oceny w zakresach już ocenionych przez KE, np. oceny efektywności kosztowej. Część przyjętych przez Zarząd zmian wymaga zatwierdzenia przez Radę Nadzorczą NFOŚiGW, której posiedzenie planowane jest na 03.04.2020r.

- d) Stworzenie Inkubatora wniosków LIFE NFOŚiGW planuje podjęcie działań służących zwiększeniu liczby i jakości wniosków do LIFE. W ramach INKUBATORA LIFE planuje się dofinansowywać pisanie najbardziej perspektywicznych wniosków LIFE. Idea INKUBATORA LIFE jest w trakcie wypracowywania. Planuje się, że zostanie przedstawiona Zarządowi NFOŚiGW pod koniec kwietnia br.
- e) Mając na względzie zmieniający się charakter programu LIFE, coraz bardziej interdyscyplinarny i systemowy charakter projektów, jak również szerokie spektrum podmiotów mogących ubiegać się o dofinansowanie, powyższe działania mogą nie przynieść jednak pożądanego efektu bez aktywnego włączenia się w proces wskazywania kierunków oraz przygotowania projektów LIFE przez Ministerstwo Klimatu (MK) i inne ministerstwa oraz włączenie zagadnień środowiskowych i klimatycznych do głównego nurtu polityki kraju. Aby to osiągnąć NFOŚiGW współpracuje z Ministerstwem Klimatu.
- f) Istotne jest także, mając na uwadze fakt, iż w obecnej perspektywie finansowej 60 % budżetu Podprogramu na rzecz środowiska ma służyć wsparciu wdrażania sieci NATURA 2000, wzmocnienie potencjału polskich służb odpowiadających za ochronę przyrody. W tym kontekście bezpośredni wpływ MK na jednostki podległe (GDOŚ, RDOŚ, instytuty badawcze, Lasy Państwowe, i inne) może przyczynić się do zwiększenia wykorzystania środków LIFE na realizację projektów służących poprawie środowiska. W tym zakresie trwa również współpraca MK – NFOŚiGW.

